

[Justitsministeren.]

grundig vejledning om, at man i givet fald kan beholde barnet, og en vejledning om, hvilke hjælpeforanstaltninger der står til rådighed for den mor, der foretrækker at beholde sit barn. Jeg er enig i synspunktet, men jeg tror ikke, det vil medføre nogen realitetsændring, om man ændrer ordet „bør“ til „skal“. Vi har erfaring for, at når justitsministeriet over for andre myndigheder giver udtryk for, at noget „bør“ være sådan eller sådan, så opfattes det, jeg tror til 100 pct., som om der stod „skal“.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til adoptionslov.

§§ 1-4, ændringsforslag nr. 1, § 5, således ændret, § 6, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 7, § 7 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 3, § 8, således ændret, §§ 9 og 10, ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 11, § 11 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 12, § 12 i den ændrede affattelse og §§ 13-16 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 vedtoges ved, at § 17 forkastedes med 108 stemmer mod 31.

§ 18, ændringsforslag nr. 7, § 19, således ændret, ændringsforslag nr. 8, § 20, således ændret, §§ 21-25, ændringsforslag nr. 9 om indsættelse af en ny paragraf, §§ 26-27, ændringsforslag nr. 10 om en ny affattelse af § 28, § 28 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 11 om en ny affattelse af § 29, § 29 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 12 om indsættelse af tre nye paragraffer og §§ 30-31 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Forældremyndighed over børn uden for ægteskab).

§ 1, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 2, § 2 i den ændrede affattelse og § 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Prøvelse af beslutning om adoption uden samtykke).

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om egnsudvikling.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 149) findes i tidenden af sp. 3680, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2205).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Lysholt Hansen: Selv om det ved første behandling så ud til, at det kunne blive vanskeligt at nå til enighed om forslaget til egnsudviklingslov, er det altså alligevel lykkedes, og det er jeg meget glad for. Jeg anser det for vigtigt, at dette lovforslag kan gennemføres i folketinget i enighed, ikke for folketingets skyld, men for lovens gennemførelse ude i landet, hvor man jo lykkeligvis enes om tværs over alle partigrænser i de områder, hvor der er behov for loven, at arbejde i fællesskab for at få udviklet erhvervslivet. Derfor er det vigtigt, at der ikke er politisk strid om denne lovgivning, og det er jeg glad for.

Vi har for vort vedkommende for at opnå en sådan enighed naturligvis som andre måttet give afkald på noget, og det, vi har måttet give afkald på, er lån til anskaffelse af bolig for medarbejdere, idet der er stillet ændringsforslag om, at § 7 udgår. Jeg beklager, at vi må foretage denne ændring, men all right, det er nu engang det politiske livs vilkår, at man må give afkald, hvis man vil have et forlig, og det måtte vi altså på dette punkt.

Jeg vil gerne yderligere om det forlig, der er indgået, have lov at sige, at det er glædeligt, at vi i betænkningen har kunnet enes om yderligere at uddybe det, som står i lovforslaget om, at også lokale virksomheder, der ønsker at bruge egnsudviklingsloven, kan få støtte efter den. Men jeg synes også, det er værd at sige, at det må være helt klart, at hvis lokale virksomheder skal have støtte efter egnsudviklingsloven, så skal det være på det grundlag, at der virkelig er egnsudvikling i det, denne lokale virksomhed foretager, altså ikke blot en udflytning eller omflytning af en virksomhed; der må virkelig skabes ny produktion, tages nye initiativer og etableres nye arbejdspladser i området, ellers tror jeg man må sige, virksomheden må klare sine problemer selv. Men skaber virksomheden sådanne nye arbejdspladser, må det være helt åbenbart, at et sådant initiativ beskæftigelsesmæssigt er lige så værdifuldt, som hvis det er udefra

kommende virksomheder, der placerer sig i et egnsudviklingsområde.

Jeg synes også, det er glædeligt, selv om det egentlig ikke har noget med egnsudviklingsloven at gøre, at vi har fået handelsministerens tilsagn om, at loven om håndværkerlån vil blive administreret på en anden måde end hidtil, idet den i egnsudviklingsområderne og i områder, hvor en lignende problematik gør sig gældende som i egnsudviklingsområderne, vil blive administreret på den måde, at grænsen for håndværkerlånenes højde løftes fra de nuværende 200.000 — 250.000 kr. op til 300.000 — 350.000 kr., fordi det vil åbne mulighed for, at man nogenlunde når undergrænsen for lån efter egnsudviklingsloven. Det indebærer også, hvad jeg anser for noget meget væsentligt, at man over håndværkerlånene, hvilke midler jo ikke er udnyttet, kan imødekomme nogle af de områder, der har vanskeligheder, og som måske står i en situation mellem at være et egnsudviklingsområde og ikke at være det. Der kan således i disse områder etableres mindre erhvervsvirksomheder af enhver art med støtte gennem håndværkerlån f. eks. i mindre bysamfund. Jeg anser det for vigtigt, at vi har fået denne side af sagen klaret af.

Jeg kan som eksempler på områder, hvor jeg mener man måske i dag er ude i en problematik, som gør, at man kan sige, at egnsudviklingsloven ikke er helt dækkende, men hvor man alligevel må sige at vi bør være på vagt over for problemerne, nævne områder som Vestjylland, Odsherred og Møn. Jeg vil i øvrigt gerne have lov at sige, at man må forlange, at administrationen er vågen over for, om områderne virkelig opfylder egnsudviklingskriterierne. Det opfatter jeg på den måde, at det ikke alene er formålet at være opmærksom på, om et område begynder at nærme sig eller har nået at opfylde kriterierne med hensyn til affolkning, med hensyn til arbejdsløshed, med hensyn til indtægtsforhold osv. Der kan ikke alene være tale om, at nye områder kan komme ind under loven; der må også foretages en bedømmelse af, om visse områder efterhånden har fået så megen støtte og fået en sådan udvikling, at de egentlig ikke har behov for at være under loven længere. Det er jo det, der er sigtet med egnsudviklingsloven,

[Lysholt Hansen.]

at den efterhånden sætter så meget selvforstærkende erhvervsvirksomhedsudvikling i gang, at der ikke er behov for den længere. Jeg skal da ikke nægte, at jeg tror nok, der er områder, som i dag er under loven, der er ved at nærme sig det tidspunkt, hvor man kan sige, at nu har de egentlig ikke behov for støtte længere.

Jeg vil i øvrigt gerne have lov at slå fast, hvad vi også har gjort under udvalgsbehandlingen, at denne lov er ikke en lokaliseringslov, det er en erhvervslov. Vi har såmænd oven i købet i udvalget drøftet, om vi skulle give den navneforandring, men nu ved folk jo efterhånden, hvad egnsudviklingsloven er, og det vil nok være tvivlsomt, om man bør ændre navnet. Det er imidlertid en kendsgerning, som slås fast i betænkningen, at ingen kommuner på forhånd vil være udelukket fra at få støtte efter loven inden for egnsudviklingsområderne. Jeg vil gerne sætte en streg under, at det vil sige, at kriteriet med de 10.000 indbyggere, som hidtil har været gældende, kan ikke længere opretholdes.

Lovens § 5, stk. 2, er ved lovforslaget ændret, sådan at det ikke længere bliver en lokaliseringslov, men først og fremmest en erhvervsstøttelov, en erhvervslov i det hele taget. Det er altså ikke længere en opgave for egnsudviklingsloven og dens administration at føre egentlig lokaliseringspolitik. Men det må også indebære, at folketinget gør sig klart, når egnsudviklingsloven er en egentlig erhvervslov og kun det, at vi til gengæld snarest må skabe det nødvendige lovgrundlag for, at der både på lands- og på amtsplan gennemføres en planlægning, der har både regionalpolitisk og lokaliseringspolitisk sigte, så der kan skabes den fornødne balance mellem landets forskellige områder og beboere, og det gælder både beskæftigelsesmuligheder, indtægtsmuligheder og de forskellige egne vækstmuligheder. Det må høre ind under andre former for lovgivning, nemlig vedrørende den planlægning, som er nødvendig både på amts- og statsplan. Skal der føres lokaliseringspolitik i dette land, og det skal der, så må det ske ved et samspil mellem privat og offentlig aktivitet. Det vil sige, at der må være mulighed for ikke alene at påvirke erhvervslivets investeringer, således som det i meget ringe grad kan ske over

egnsudviklingsloven, men også at øve en indflydelse på de offentlige investeringer med et lokaliseringspolitisk sigte for øje. Sådanne afgørelser er rent politiske afgørelser, som derfor ikke bør træffes administrativt, hverken af egnsudviklingsrådet, dets forretningsudvalg eller dets administration. Det er en politisk afgørelse, og hvis vi får skabt fornøden lovgivning vedrørende lokaliseringsloven, så kan måske også meget af den kritik forsvinde, der med rette eller med urette — jeg mener i vid udstrækning med urette — har været fremført mod egnsudviklingsrådet.

Sluttelig vil jeg sige, at jeg er glad for, at det også i betænkningen slås fast, når nu denne lov er færdig her fra folketinget og den skal „sælges“ til erhvervslivet, at hvis man da bliver enig om flere egnsudviklingsudvalg imellem at prøve at lave et stykke salgsarbejde i fællesskab, så kan der gives tilskud også til et sådant fælles salgsarbejde. Hvor der kan etableres et sådant arbejde — og jeg håber, at mange af de lokale egnsudviklingsudvalg vil gå sammen om det — da bør egentlig også områder, der er på vej til at få egnsudviklingsmæssig karakter, have mulighed for at bruge et sådant apparat, som er et fællesorgan med den opgave at meddele dem, der ønsker udflytning, hvordan faciliteter, hvordan økonomi, hvordan arbejds- og beskæftigelsesforhold er i bestemte områder. Jeg håber altså, man når dette mål. Med disse bemærkninger skal jeg sige tak, fordi det lykkedes at nå et forlig. Jeg håber, det holder tredje behandling igennem. Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget.

Stetter: Den konservative folketingsgruppe kan anbefale de stillede ændringsforslag.

Vi er tilfredse med, at det lykkedes at få begrænset statslånsordningen til udelukkende at omfatte lån til virksomhederne. Der kunne ikke føres bevis for, at pengeinstitutterne afslår at yde lån til udflyttede medarbejdere til anskaffelse af bolig, og et sådant bevis var det eneste, der kunne begrunde den foreslåede regel om, at staten skulle engagere sig i denne form for udlån.

Vi forstår godt, at ministeren ønsker en hurtig ikrafttræden, og vi accepterer datoen den 15. juni. Det kan ikke afvises, at mulige

[Stetter.]

ansøgere holder sig tilbage, fordi de ved, at forslaget indeholder bedre lånevilkår end dem, der findes i gældende lov.

Jeg vil i den forbindelse bede ministeren bekræfte, at den foreslåede statslånsordning vil blive administreret strengt forretningsmæssigt. Vi har i udvalget modtaget en udførlig redegørelse for Algrema-Tekno-sagen fra Hjørring, og loven og direktoratets omdømme tåler ikke mange af den slags fejlskøn. Alle taber tilsyneladende penge på denne lånesag, måske med undtagelse af Teknos oprindelige aktionærer og oprindelige bankforbindelse, og det er ikke rimeligt. Den konservative folketingsgruppe er indforstået med, at der er risiko forbundet med administrationen af denne lovgivning, risiko for tab. Men at yde statstilskud og statsgaranti til i alt 5,5 mill. kr. til folk, som har ført bevis for, at de ikke kan administrere det, de i forvejen har mellem hænderne, ærlig talt, det er ikke særlig genialt eller særlig betryggende.

Ministeren skal ikke høre kritik fra vor side af, at direktoratet eventuelt ikke kan udnytte de bevilgede lånerammer. Fremkomsten og tilstedeværelsen af rentable industriprojekter afhænger af mange ydre forhold, som denne lovgivning ikke kan øve den mindste indflydelse på. Det samlede egnsudviklingsråd og forretningsudvalget har en selvstændig placering og et selvstændigt ansvar, og jeg går ud fra, at man er sig dette ansvar bevidst.

Denne lovgivning drejer sig om finansiering af industrivirksomheder gennem tilskud og gennem lån af skatteyderpenge, og disse tilskud og disse lån skal ydes på grundlag af driftsøkonomiske analyser og på grundlag af en nøgtern vurdering af virksomhedsledelsens kvalitet og de fremlagte planer og budgetter og ikke på grundlag af noget som helst andet.

De konservative forhandlere har i udvalget arbejdet for at få ændret lovens navn, men desværre uden held. Jeg lyttede med stor interesse til, hvad hr. Lysholt Hansen sagde i denne forbindelse. Spørgsmålet om en mere ligelig geografisk fordeling af erhvervs- og befolkningstilvæksten interesserer os og har interesseret den konservative folketingsgruppe levende i mange år. Vi har i tidens løb taget mange initiativer og stillet

mange forslag med sigte herpå. Alt det, som vi gerne vil nå, kan med lidt god vilje betegnes med ordet „egnsudvikling“. Men den lovgivning, som bærer dette ambitiøse navn, omhandler udelukkende regler for statsstøtte til industrivirksomheder. Det er indlysende vigtigt, at de industrisvage landområder får en passende andel af landets samlede industrielle vækst, men dette er langt fra det eneste nødvendige og fornødne. Vi løber en risiko for, at befolkningen og oftefligheden mener, at blot vi har en god egnsudviklingslov, ja, så er alt i orden. Det er bestemt ikke tilfældet. Der skal ske meget andet i udviklingen, før vi er i den situation, at vi har en tilfredsstillende geografisk fordeling af befolknings- og erhvervstilvæksten. Jeg skal undlade at komme ind på de midler, der skal bruges i denne forbindelse. Såfremt lovens navn var f. eks. „industrilåneloven“ — for mig gerne med undertitlen „støtte til industrisvage landområder“ — så ville mange misforståelser kunne undgås, og mange personer ville få en mere kølig og en mere nøgtern holdning til lovens indhold. Vi har ikke endeligt opgivet at få ændret navnet på denne lovgivning, og vi håber at vinde tilslutning til tanken, når vi får gennemført en realistisk amts- og landsplanlægning, altså en egentlig planlægningslov, hvorefter der kan gennemføres egentlig lokaliseringspolitik. Jeg forstod, at vi i hvert fald i sigtet er enig med den socialdemokratiske ordfører i dette for os vigtige spørgsmål. Det drejer sig ikke alene om at nå en geografisk større lighed, men også om at opnå et bedre miljø for befolkningen, både med hensyn til arbejde, med hensyn til fritidsudnyttelse og mange andre, mere menneskelige forhold.

Som det fremgår af betænkningen, er der opnået enighed i udvalget, og jeg kan udtrykke vor tilfredshed hermed. Enkelte medlemmer i vor gruppe kan ikke acceptere det opnåede forhandlingsresultat og vil formentlig undlade at stemme ved tredje behandling, men på mine øvrige partifællers vegne kan jeg anbefale forslaget med de ændringer, som enten er forslået eller er accepteret af ministeren.

Kristen Østergaard: Lovforslaget har jo i udvalget fået en grundig behandling. Hvad angår lovens navn, er det selvfølgelig af

[Kristen Østergaard.]

underordnet betydning, men jeg mener faktisk, at navnet er ganske udmærket, som det er, og når først dette navn er hængt på denne lovgivning, så mener jeg, det er rettest, at man fortsætter med det, og at det let kan give endnu mere forvirring, hvis man ændrer det.

Under behandlingen af forslaget er der ikke foregået de store ændringer vedrørende de realiteter, som vi er enige om, og ændringsforslaget om at lade § 7, som vedrører boligstøtten til de udflyttende virksomheders medhjælpere, udgår af forslaget, vil jeg gerne give min fulde anbefaling.

Ved siden af det lidet, der er kommet frem af ændringer i realiteten, har vi drøftet bl. a. administrationen, og jeg er tilfreds med, at man i betænkningen har foretaget visse præciseringer af, hvad folketinget ønsker med hensyn til lovens administration. Eksempelvis skal jeg kun lige nævne — fordi de to foregående talere har været mere detaljeret inde på det — spørgsmålet om, at der kan gives støtte til udbygning af virksomheder på stedet. Jeg er også tilfreds med, at vi får slået fast, at ingen kommuner i udviklingsområderne skal være undtaget fra lovens støtte.

Jeg noterer også med tilfredshed handelsministerens tilsagn om at forøge grænsen for lån til håndværk og mindre industri med 100.000 kr. op til 300.000-350.000 kr. i egnsudviklingsområderne. Det vil være ganske nyttigt, at det bliver gennemført. I forbindelse med lovens administration, som naturligvis spiller en stor rolle, finder venstre, at der stadig væk er et bitte uløst problem, som bør ordnes, inden dette forslag kommer til tredje behandling. Venstre mener ikke, det er korrekt, at vi har et egnsudviklingsråd på 11 personer og et forretningsudvalg derudaf på 6 medlemmer — altså et forretningsudvalg, der har flertal i rådet — men problemet er jo ret let at løse. Det kan f. eks. løses ved at tage et medlem ud af forretningsudvalget, således at forholdet bliver 5⁶ i forretningsudvalget og 11 i rådet. Dette forslag har jeg på venstres vegne fremsat mundtligt i udvalget, også under det udvalgs møde, hvor handelsministeren var nærværende, men denne tanke gav handelsministeren egentlig en ret, jeg ved ikke, om man skal sige nedkulende behandling i første

omgang. Jeg vil nu hævde, at det var et ganske godt og enkelt forslag. Den anden måde, problemet kan løses på, er ved, at rådet udvides med 2 medlemmer fra 11 til 13. Handelsministeren kender jo venstres ændringsforslag på dette punkt. Et ændringsforslag nåede ikke at komme frem til anden behandling her, fordi ingen, heller ikke venstre, var interesseret i en forsinkelse af denne andenbehandling. Det er altså to gode, saglige venstreforslag til løsning af dette problem, og jeg vil gerne her stille begge forslagene beredvilligt til handelsministerens rådighed. Jeg mener faktisk, at der går ikke nogen splinter af handelsministerens værdighed ved at antage et af dem, men jeg tror også godt, jeg kan sige her, at hvis handelsministeren ikke vil gøre et af forslagene til sit, så må jeg bebude, at venstre under det udvalgs møde, som er forberedt til senere på eftermiddagen, nødvendigvis må stille et ændringsforslag, så folketinget kan tage stilling til spørgsmålet ved tredje behandling.

Hermed skal jeg selvfølgelig anbefale forslaget, som det foreligger her ved anden behandling.

Erik Hansen: Jeg vil gerne indledningsvis sige om navnet på den lovgivning, vi behandler i dag, at jeg i modsætning til et par af de tidligere ordførere i og for sig synes, at navnet „egnsudviklingslovgivning“ er en udmærket betegnelse. Jeg kan i hvert fald fastslå, at man nogenlunde ved, hvad det dækker, og at man forstår, hvad loven går ud på. Jeg tror ikke, man skal skifte navnet ud og tro, at man dermed får en bedre løsning. Jeg erindrer fra en diskussion, som vi førte her i tinget om et andet problem, det var et socialt problem, at jeg sagde: men kan man ikke give det et andet navn? Da var der nogen, der sagde: jo, man kan give det et andet navn, men man må i hvert fald fastslå, at problemet kan man ikke dermed flygte fra.

Se, det, man først og fremmest får i denne lovgivning, er en overgang fra den gamle garantiordning til en statslåneordning. Jeg vil da gerne sige, at man her skal være opmærksom på nogle vældige fortrin fremfor det, man tidligere har haft. Man får her en mere fordelagtig rente end tidligere, man bliver her fri for et kurstab, og, hvad man

[Erik Hansen.]

nok heller ikke må se bort fra, man får en mindre belastning på det lokale lånemarked. Jeg ved ikke, hvor meget der kan ligge i det sidste, men jeg ved da fra nogle af de henvendelser, vi har fået til udvalget, at vi i hvert fald er gjort opmærksom på disse ting. Men når det er sagt, at man her får noget, som er mere fordelagtigt end tidligere, så skal man vel også gøre opmærksom på, at med fordelagtigheden følger en større interesse — det var meningen med det — men der følger også en større risiko, for nu vil flere end tidligere søge denne lovgivning.

Der kan på den baggrund også, som andre ordførere har været inde på, være anledning til at sige, at naturligvis glædes vi alle over, når virkelig gode virksomheder enten tilflyttes egnsudviklingssegnene eller udvikles i egnsudviklingssegnene, og vi er alle sammen betænkelige, når nogle af de virksomheder, som får egnsudviklingsstøtten, kuldsejler, men på den anden side skal man naturligvis være opmærksom på, at denne risiko må tages.

En af de første gange, jeg her i tinget havde lejlighed til at overvære en debat om egnsudviklingsproblemer, sagde mit partis daværende ordfører, Jacob Kirkegaard, til egnsudviklingsrådet og til dets departement, at nu bad han dem om at putte en tiger i tanken, som han udtrykte det. Jeg tror, der var stor sandhed i, at naturligvis skal man med denne lovgivning begive sig ind i områder, hvor der er en risiko — det er sådan set tanken med hele egnsudviklingslovgivningen — men man skal på den anden side også gøre sig klart, at lige så vel som det højner respekten, at man får noget ud af egnsudviklingslovgivningen i form af virksomheder, i form af ekspansion, hvor man støtter dem, der har initiativ og foretagsomhed, lige så belastende er det for egnsudviklingstanken, når noget kuldsejler. Jeg tror, vi her har et fælles ansvar. Vi skal sige til dem, som administrerer denne lovgivning, at de naturligvis skal tage vare på, at det er offentlige midler, det her drejer sig om, og at vi, både de, der administrerer loven, og vi, der politisk har bakket den op, her har et fælles ansvar og en fælles interesse.

En anden ting, som jeg synes det er værd at knytte nogle ord til specielt, er ikke alene lovforslagets § 5, stk. 2, men de bemærknin-

ger, der er til paragraffen, måske ikke mindst på baggrund af, at vi har et forslag til en ny miljølovgivning liggende på vort arbejdsbord; der står her, at også andre synspunkter end de rent erhvervsøkonomiske må indgå med større vægt i overvejelserne ved formuleringen af lokaliseringspolitik, og at der her også skal tages hensyn til befolkningens bosætningspræferencer.

Jeg er i og for sig ked af, at man ikke i større omfang, end tilfældet har været, har haft mulighed for ligesom at køre en miljøpolitik, en miljølovgivning, sammen med denne egnsudviklingslovgivning, men når man nu ikke har gjort det, vil jeg sige, at her er dog et enkelt punkt, hvor der måske kunne være noget at tage op i forbindelse med den nye lovgivning.

En anden ting er, at det jo nu klart af betænkningen fremgår, at det er udvalgets opfattelse, og den opfattelse er tiltrådt af ministeren, at ingen kommune i et egnsudviklingsområde på forhånd skal være udelukket fra støtte efter loven. Alle ved jo, at man gang på gang har mødt den opfattelse ude omkring i landet, at når nogen har fået et afslag, har de følt, at dette afslag måske mindre gik på sagen end på, at lokaliteten var for lille, at det drejede sig om en lokalitet, som lå i en kommune, der måske kun omfattede 5.000-8.000-10.000 indbyggere, og så sagde man: ja men har man ikke større lokal enhed, er den ikke berettiget til egnsudviklingsstøtte. Hvis vi ikke vidste det før, så ved vi efter det store antal henvendelser, vi har fået i udvalget fra Ringkøbing amt, fra Viborg amt, fra Nordjyllands amt og fra samtlige kommuner i Himmerland og også fra lokaliteter på øerne — henvendelser, som klart har understreget det — at man dér har følt sig ligesom sat udenfor, fordi det drejede sig om for små kommuner, fordi det drejede sig om landsbyer, som ikke ligesom opfyldte det, man forlangte af dem.

Jeg må her konstatere, at fremtidig står det i hvert fald fast, at ingen lokalitet på forhånd kan være afskåret, fordi kommunen er for lille, eller fordi byen ikke har et antal tusinde indbyggere. Det, der alene må være afgørende, er de kriterier, der anføres af ministeren i svaret på spørgsmål 19 fra udvalget, hvor det siges, at hvis den beliggenhed, der vælges af virksomheden, er hensigtsmæssig for virksomheden alt taget i

[Erik Hansen.]

betragtning, så kan virksomheden få egnsudviklingsstøtte.

Det vil sige, at de problemer, der vel størkest er på rejst, for bare at nævne eksempler fra Rødning i Viborg amt, fra Nørager i Nordjyllands amt, må være ryddet til side. Nu bliver der for alle kommuner i egnsudviklingsområderne lighed for loven, og det vil jeg gerne bede ministeren bekræfte.

En anden ting, som jeg ikke skal lægge skjul på at vi fra radikale side lægger umådelig vægt på, er, at vi for det første får håndværkerlånene ført i vejret. I håndværkerlånlovgivningen, som startede beskedent i sin tid på 10 mill. kr., blev ført op til 15 mill. kr. og, så vidt jeg husker, i indeværende finansår er på 20 mill. kr., har kriteriet jo været, at lånehøjden ikke måtte overstige 200.000-250.000 kr. pr. projekt. Og det er da klart, at i en lang række tilfælde har der været nogen, der ønskede at udbygge virksomheden, som har sagt: ja men loftet over denne låneramme er for lavt for os. Skulle man så bevæge sig længere op og have fat i egnsudviklingslovgivningen, så sluttede den på et så højt niveau, at man heller ikke kunne komme i forbindelse med den.

Derfor vil jeg sige, at det, at man nu går fra de 250.000 kr., som var det maksimale hidtil, op til maksimalt vel omkring 350.000 kr., er et vældigt fremskridt, men det omfatter jo foreløbig kun egnsudviklingsområderne. Når det er sagt, at man altså er nået et stykke i retning af at mindske spændvidden, mindske gabet mellem de to lovgivninger, så vil jeg dog sige, at der er altså immervæk et stykke endnu, der er nogle, som alligevel kommer til at mangle en lånemulighed dér, hvor håndværkerlånene stopper, og inden man når helt op til at kunne udnytte egnsudviklingslovgivningen.

En anden ting, jeg gerne vil gøre nogle bemærkninger om, er, at det, vi i den foregående lovgivning fik fastslået, nemlig ligestilling mellem de virksomheder, som tilflyttede egnsudviklingsområderne, og de virksomheder, som udviklede sig lokalt, får vi nu i denne lovgivning yderligere understreget. Jeg tror også, det er rimeligt, at man får understreget det ud fra den betragtning, at vi jo alle sammen kan pege på mangfoldige tilfælde, hvor virksomheder, som er

begyndt i det små med 2, 3, 4 mand, har gjort deres erfaringer også produktionsmæssigt, ligesom lagt apparatet til rette, inden de gik i gang med at slå de helt store brød op. Jeg tror i det hele taget, at tendensen til ligesom at begynde med fødderne på jorden, inden man går i gang med det, som man måske knap kan overskue, bør præmieres, og der bliver jo i hvert fald her ligestilling i henhold til lovgivningen; det vil sige det radikale venstre med glæde og vil gerne medvirke til at få det understreget.

En anden ting er markedsføring af egnsudviklingstanken, som andre har været inde på — jeg har været inde på den ved første behandling — med brochurer, med annoncer og med regionale egnsudviklingskontorer. Jeg skal ikke knytte yderligere bemærkninger til dette; jeg tror, det er nødvendigt, at man gennemfører disse ting. Men jeg vil, som jeg gjorde ved første behandling, gerne understrege, at laver man disse regionale enheder, opretter et sekretariat, som har med disse ting at gøre, så må man ikke alene koncentrere sig om det, som ligger omkring de største byer i regionen, man må ikke glemme yderhjørnerne i regionerne, og jeg vil gerne understrege, at jeg siger ikke dette, fordi jeg kender tingene teoretisk; jeg siger det, fordi jeg kender dem i praksis; jeg kender tilbøjeligheden til at glemme yderhjørnerne i regionerne.

Om den administrative opbygning med 11 rådsmedlemmer og 6 medlemmer i forretningsudvalget, som vi har drøftet i udvalget, og som vi endnu ikke er kommet helt til enighed om; vil jeg gerne sige, at når det drejer sig om en udpræget erhvervslovgivning; må man nok have lov til at pege på, at det sikkert betyder en styrkelse af lovgivningen, hvis man styrker erhvervsrepræsentationen i rådet. Dertil kommer yderligere dette, at et forretningsudvalg på 6 medlemmer, altså et flertal af rådet som sådant, ligesom ikke rigtig passer ind i den tid; vi virker i. Jeg skal ikke sige, hvordan spørgsmålet kan løses; der er jo flere måder at løse det på: man kan sætte færre ind i forretningsudvalget, og man kan lave et større råd. Det radikale venstre er villig til at drøfte denne sag videre.

Det radikale venstre kan tilslutte sig bortfaldet af lovens § 7. Vi kan anbefale lov-

[Erik Hansen.]

forslaget med de ændringsforslag, som er stillet af ministeren, og vi kan anbefale det udvalgsarbejde, som skal finde sted umiddelbart efter denne andenbehandling.

Arne Larsen: Socialistisk folkeparti kan tilslutte sig lovforslaget i den skikkelse, det får med de stillede ændringsforslag. Det drejer sig jo i første række om lovforslagets § 7, der udgår; vi har forstået, at det med at skaffe værdifulde medarbejdere boliger, eventuelt midler til anskaffelse af bolig, ikke er noget væsentligt problem, men noget, der kan løses ved hjælp af de eksisterende pengeinstitutter, kreditinstitutter, at der altså skulle være tilstrækkelige muligheder for at opnå de fornødne lån. Det håber vi er rigtigt; ellers må man nok ved anden lejlighed vende tilbage til dette spørgsmål.

Vi er også enige i betænkningens understregning af, at det, man bør tilstræbe, er en styrkelse af den egnsudviklende effekt; som det er beskrevet i betænkningen, bør såvel virksomheder, der kommer udefra, som lokale virksomheder, der ønsker at optage nye produktioner, og som har en virkelig betydning for området, naturligvis støttes og have de saltvandsindsprøjtninger, som er nødvendige.

Jeg ved ikke, om man skal tage så rigoristisk på det, som nogle andre ordførere tilsyneladende gør, idet man gør tab og vinding op og siger, at vi skal selvfølgelig tilstræbe — det skal man selvfølgelig i alle tilfælde — at få mest ud af sine penge. Men det er klart, at arbejdet på dette område er forbundet med en vis risiko, det bør man se i øjnene; det vil vel næppe være muligt at gennemføre en lovgivning som denne, uden at der viser sig at have været fejldispositioner og fejlinvesteringer, men det er klart, at det må vi have råd til.

Jeg er også tilfreds med det tilsagn, vi har fået fra handelsministeren om, at lånegrænserne for håndværk og mindre industri i egnsudviklingsområder og dermed beslægtede områder sættes i vejret fra 200.000-

250.000 kr. til 300.000-350.000 kr., og håber, at også dette kan give en egnsudviklings-effekt.

Tanken om fælles markedsføring for flere områder, fælles salgsarbejde osv., lyder tiltalende og bør vel have al mulig hjælp og støtte, således at vi også på dette område måske kan indhøste nogle gode erfaringer.

Hr. Erik Hansen var inde på og var glad for, at det var blevet fastslået, at der efter udvalgets opfattelse ved administrationen af lovens bistandsmuligheder må lægges vægt på, at ingen kommuner i egnsudviklingsområder på forhånd udelukkes fra efter egnsudviklingsloven at opnå støtte til en erhvervsmæssig udvikling, når særlige behov herfor foreligger. Det kan vi komme i en lang diskussion om, som vi har været det før, for nu forstår jeg, at hr. Erik Hansen vil have alle yderhjørnerne med, at han vil have en hvilken som helst egn med, ja, egnsudviklingsområderne i hver eneste landsby, hvor vi kan konstatere et behov. Men der vil vel alle vegne være et behov for beskæftigelse, og spørgsmålet er, om man kan lokalisere beskæftigelsen i alle kommuner, i alle bymæssige bebyggelser i hver en eneste lille egn, i hvert eneste lille hjørne. Jeg tror ikke, man skal sætte sig dette som nogen målsætning, for det lader sig simpelt hen ikke gøre, og det har vi heller ikke midler til. Jeg kan ikke forestille mig, at det, man ønsker, er, at det danske industrimønster i den grad skal forvrides ved at blive spredt ud over det ganske land i hver eneste lille flække. Det kan heller ikke være formålet med bemærkningerne til lovforslaget. Bemærkningerne må forstås således, at dér, hvor der er muligheder, og dér, hvor der kunne vise sig en egnsudviklingseffekt i området, kan man sætte ind, og dér skal man altså ikke udelukke den ene kommune til fordel for den anden, sådan forstår jeg i alle tilfælde disse bemærkninger.

I øvrigt har lovens navn været diskuteret, og det er da muligt, at man kunne finde et bedre navn, for det er jo rigtigt, som det er sagt, at der er tale om støtte til udbygning

[Arne Larsen.]

af industri i økonomisk tilbagestående egne. Egnsudvikling er noget mere end industriudvikling, det kan vi jo nok blive enige om, det er regionaludvikling, lokaludvikling, og det kan være på serviceområdet, det kan være på det kulturelle område, det kan være på undervisningsområdet. Der er mange ting, der spiller ind i det spørgsmål, men det får vi jo først en løsning på, når vi engang har fået en virkelig landsplanlægningslovgivning, og den får vi vel ikke lov til at vente alt for meget længere på. Til slut den bemærkning: jeg havde forstået det sådan, at de fem partier nærmest var blevet enige om, at dette lovforslag skulle gennemføres i bredest mulig enighed, og derfor havde jeg da også håbet, at vi blev forskånet for ændringsforslag mellem anden og tredje behandling, men jeg kan forstå på hr. Kristen Østergaard, at det gør vi ikke; idét vi altså skal tage spørgsmålet op om rådets og forretningsudvalgets sammensætning, størrelse osv. Derom må jeg sige på forhånd, at jeg ønsker ikke at gå ind i en realitetsdrøftelse på grundlag af venstres tanker herom. Jeg mener så afgjort, det er nødvendigt, at staten her har et stærkt instrument, og det bliver nødvendigt at tage lidt håndfast på mange af disse problemer. Derfor er jeg meget nervøs for, at man skal forfladige dette råds og dets forretningsudvalgs mulighed for virkelig at tage et medansvar for den udvikling, som skal ske i disse egnsudviklingsområder, og mit parti kan altså ikke tilslutte sig ændringer på dette område. Jeg siger det med det samme, så kan vi måske spare alt for mange diskussioner om det spørgsmål: vi vil i alle tilfælde på det område bibeholde lovforslagets bestemmelse, som den er.

Med disse bemærkninger kan jeg endnu en gang give tilsagn om, at SF vil medvirke til gennemførelse af dette lovforslag.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg skal indledningsvis takke udvalget og ordførerne både for det meget grundige udvalgsarbejde, som har givet os en række administrative resultater, og for den meget venlige omtale af lovforslaget her ved anden behandling.

Jeg skal takke hr. Lysholt Hansen for hans vurdering af denne nye lovgivning

som havende givet os et bedre instrument til at gennemføre en bedre erhvervsmæssig og industriel fordeling, end vi hidtil har haft det. Jeg skal bekræfte hans betragtninger om, at det ikke er nogen lokaliseringslov, vi skaber, men netop en industrilov omkring egnsudviklingen, og jeg skal ligeledes bekræfte, at overalt i egnsudvilingsområder må der foregå en helt konkret vurdering af et bestemt lokalt områdes egnethed til at modtage en bestemt konkret egnsudviklingsituation.

Endelig skal jeg understrege hr. Lysholt Hansens betragtninger både om det administrativt lykkelige i, at vi får fjernet gabet mellem forskellige låneformer ved administrativt at løfte størrelsesordenen for håndværkerlån op til et loft på 350.000 kr., og det lykkelige, hvis de lokale egnsudviklingsråd i fællesskab kan skabe en markedsføring nu, hvor de også får, må jeg have lov at sige, en bedre vare at markedsføre end de hidtil har haft.

Hr. Stetter skal jeg takke for hans understregning af det værdifulde i, at man enes om, at lovgivningen kan træde i kraft allerede den 15. juni. Det er også min opfattelse, at vi ved at arbejde for længe, indén denne lov kunne have været iværksat, ville have skabt netop en nedgang i egnsudviklingsaktiviteten, som ingen af os havde ønsket; derfor takker jeg også hr. Stetter for, at arbejdet i udvalget har kunnet foregå så hurtigt, som tilfældet er, uden at der af den grund har været slækket på grundigheden i behandlingen.

Jeg vil gerne have lov til at understrege det; hr. Stetter sagde om de forretningsmæssige vurderinger af egnsudviklingsprojekter. Jeg sagde det i min fremsættelsestale, og jeg gentager det meget gerne her, at egnsudviklingsloven er en erhvervslovgivning, at det er de erhvervsmæssige hensyn, det er spørgsmålet, om en virksomhed har erhvervsmæssige muligheder for at eksistere og videreudvikle sig, der må være afgørende. Disse erhvervsmæssige muligheder giver derved nogle afledede beskæftigelsesmæssige muligheder, som vi er glade for, men der skal, som hr. Stetter sagde det, foregå en strengt forretningsmæssig vurdering, uden at uvedkommende hensyn trækkes ind.

Jeg vil gerne i den forbindelse sige, at det er mit absolutte indtryk, at der også i

[Handelsministeren.]

Algrema-Tekno-sagen kun har været taget forretningsmæssige hensyn; både hr. Stetter og jeg kan alligevel beklage Algrema-Tekno-sagens forløb, men der har ikke efter det for mig oplyste været forsøgt taget andet end forretningsmæssige hensyn ved egnsudviklingsrådets vurdering af denne sag.

Det er rigtigt, at der må være en risiko og måske en særlig risiko ved egnsudviklingsprægede projekter. Det er også rigtigt, at de penge, som nu vil blive stillet til rådighed som statslån, ikke bare skal bruges, men kun skal bruges, hvis egnsudviklingsrådet, som har det selvstændige ansvar, hr. Stetter pegede på, ud fra en erhvervmæssig vurdering føler, at man sætter noget i gang, der kan holde, noget, der kan videreudvikle sig.

Jeg er ikke meget uenig med hr. Stetter om, at lovens navn ikke er tilstrækkelig præcist, men jeg vil gerne pege på det af hr. Stetter selv nævnte, at vi jo nu skal i gang med en egentlig lokaliseringspolitik, en egentlig landsplanlægningspolitik, der ligger uden for handelsministerens område; jeg tror, det ville være rigtigt, om vi genoptog disse drøftelser også om egnsudviklingslovens navn den dag, en sådan landsplanlægnings- og lokaliseringspolitik foreligger endeligt tilrettelagt. Det kunne også meget vel tænkes, at en sådan endelig tilrettelægning gav anledning til ændringer i selve lovens indhold.

Over for hr. Kristen Østergaard skal jeg for det første bekræfte, at det også er min vurdering, at det mest værdifulde, der er sket under udvalgsarbejdet, er, at vi har fået en række præcisioner, som egnsudviklingsråd og egnsudviklingsdirektorat har behov for i den fremtidige administration af denne lovgivning.

Hr. Kristen Østergaard har på venstres vegne det specielle problem knyttet til sammensætningen af egnsudviklingsrådet og til forholdet mellem egnsudviklingsrådets forretningsudvalg og det samlede råd. Jeg vil gerne have lov at sige, at jeg ikke deler hr. Kristen Østergaards vurderinger. Jeg kunne ikke drømme om at nedkule hr. Kristen Østergaards forslag, og jeg er enig i, at der ikke gik noget af en handelsministers værdighed tabt ved at ændre sammensætningen, men jeg tror, der ville gå noget af

effekten i loven væk, hvis vi ændrede den, og jeg vil gerne motivere det.

Vi har et råd, som netop ikke har erhvervsrepræsentanter, der føler sig og har følt sig som repræsenterende en bestemt erhvervsorganisation, men netop hidtil har følt sig som repræsenterende de to i fællesskab, både de erhvervmæssige og de beskæftigelsesmæssige interesser i meget bred forstand. Hvis man udvider med en enkelt ny erhvervsorganisation, er det rimeligt at tænke sig, at det meget store antal af danske erhvervsorganisationer, der ville kunne påberåbe sig rent organisatoriske interesser i at være med, ville melde sig, og så ville vi meget hurtigt blive stillet over for en situation, hvor en meget stor gruppe af erhvervsorganisationer gerne ville med, og hvor vi enten måtte skuffe dem ved at sige nej eller ved at tage dem med løb en risiko for dels at få et for stort, uarbejdsdygtigt organ, dels løb en risiko for at få en situation, hvor man mente, at man repræsenterede bestemte organisationsinteresser og ikke en samlet erhvervsinteresse.

Over for det stiller hr. Kristen Østergaard problematikken om et mindre forretningsudvalg, og jeg synes, jeg i den forbindelse skal redegøre for, hvordan forretningsudvalget i dag er sammensat. Det består reelt af 4 erhvervsrepræsentanter og 2 embedsmænd. Det består af en formand, der er erhvervsrepræsentant, og en næstformand, der kommer fra handelsministeriet. Det består af de 2 erhvervsrepræsentanter fra Industrirådet og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, og det består yderligere af den erhvervsrepræsentant, der for nærværende repræsenterer de store regionale egnsudviklingsområder. Endelig er den anden embedsmand arbejdsministeriets repræsentant. Jeg synes altså, man har fundet en sammensætning, som ligesom tager kvintessensen af de interesser, der er i egnsudvikling, og koncentrerer dem om forretningsudvalget, og jeg har ganske ærlig svært ved at stille forslag om, hvem af disse der burde udelades i et kommende mindre forretningsudvalg.

Jeg vil på den anden side gerne understrege, at skulle man — hvad man ikke hidtil har haft — få problemer med denne sammensætning, altså forretningsudvalgets størrelse set i forhold til det samlede råd, så er

[Handelsministeren.]

det i loven fastsat, at det er op til handelsministeren at bestemme, at der i forretningsudvalget skal være formand, næstformand samt indtil 4 repræsentanter, og det vil sige, at skulle vi helt konkret få problemer i den retning, hr. Kristen Østergaard er nervøs for, så er vi i den situation, at handelsministeren administrativt kan ændre forretningsudvalgets størrelse i nedadgående retning.

Jeg takker hr. Erik Hansen for hans betragtninger om statslåneordningens fordele, som jeg er enig i; jeg er også enig med ham i, at det naturligvis byder en større samfundsmæssig risiko, en risiko, som vi altså med velberåd nu ønsker at tage for at skabe en bedre udvikling i de industrielt tilbagestående egne i Danmark.

Jeg har svaret på problematikken omkring lokaliseringspolitikken. Den hører ikke under dette ministerium, men vi får forhåbentlig en sådan afklaring inden alt for længe, at lokaliserings synspunkter fra en anden lovgivning kan tages i betragtning.

Jeg skal igen understrege, at ingen på forhånd vil være udelukket fra egnsudviklingsstøtte, idet jeg takker hr. Erik Hansen for hans egen understregning af de kriterier, hvorefter en sådan vurdering skal ske, og de kriterier, som jeg har søgt at fremhæve i mit skriftlige svar til udvalget.

Endelig skal jeg på samme måde markere den accept, der er af forholdet, knyttet til, at man også på allerede eksisterende lokalt initiativ kan skabe værdifuld egnsudvikling.

Hr. Arne Larsen skal jeg takke for hans betragtning om, at denne lov vil styrke effekten af egnsudvikling; det har været dens hensigt, og jeg tror, vi derigennem også får skabt et bedre grundlag for den markedsføring af egnsudviklingsmulighederne, som hr. Arne Larsen tilsvarende pegede på.

Jeg er enig med hr. Arne Larsen i, at alt udviklingsarbejde, også det, der foregår gennem en egnsudviklingslov, er risikobetonet og særlig risikobetonet, og at vi ikke har lov til at skære enhver risiko fra, hvis vi vil gøre os håb om en videre udvikling.

Endelig skal jeg understrege hr. Arne Larsens betragtninger om, at dette, at ingen på forhånd udelukkes, ikke samtidig betyder, at vi skal til at gennemføre en matematisk ensartet fordeling af industriaktiviteter;

jeg har tværtimod været glad for i udvalget at få konstateret, at et sådant synspunkt er der enighed om. Det er chancen, der skal foreligge, men i den givne situation må denne chance vurderes.

Endelig skal jeg tilslutte mig hr. Arne Larsens betragtninger med hensyn til, at denne lovgivning i den form, den får med de foreslåede ændringer, kan gå igennem folkettinget i samme enighed, som vi hidtil har nået.

Kristen Østergaard: Hr. Arne Larsen havde nogle betragtninger i forbindelse med de tanker, som venstre har fremsat vedrørende administrationen. Der vil jeg gerne understrege, at der er ikke det mindste i vores forslag, der kan fortolkes derhen, at administrationen skal være mindre håndfast. Venstre går også ind for, at alle disse afgørelser, der foretages, uanset medlemsantallet i rådet og forretningsudvalget naturligvis skal være økonomisk forsvarlige og enhver henseende forretningsmæssige afgørelser. Det skal der ikke være nogen diskussion om.

Men så vender jeg mig til handelsministerens gentagne afvisninger af venstres forslag; og dér må jeg sige, at venstres forslag, uanset om vi gør forretningsudvalget 1 person mindre, eller vi udvider rådet med 2 mere, kan ikke fortolkes derhen, at effektiviteten bliver mindre. Jeg har noteret mig påstanden om, at hvis vi udvider rådet med 2 medlemmer, vil der stå en række organisationer, som vil kræve også at blive repræsenteret. Jeg understreger her, at vi vil stille dette forslag om en forøgelse med 2, fordi vi vil have den rigtige balance mellem råd og forretningsudvalg, og jeg vil gerne — jeg ved ikke, om det kan være ministeren til nogen trøst — være med til, hvis man skulle gennemføre dette forslag, sammen med ministeren at skuffe den række, som ønsker repræsentation også, for der er sagt stop.

I anledning af ministerens omtale af forretningsudvalgets sammensætning må jeg gøre opmærksom på, at jeg ikke har benægtet, og det kunne ikke falde mig ind at benægte, at forretningsudvalget er godt sammensat, og at det består af dygtige personer, men det centrale i vores forslag, enten vi tager det ene eller det andet, er, at vi går ind for den rimelige ordning, at et forret-

[Kristen Østergaard.]

ningsudvalg udgør et mindretal af et samlet råd; det er hensigten. Jeg bliver jo altså nødt til at præcisere det her og bede formanden om, at vi får denne udvalsbehandling mellem anden og tredje behandling, for at venstre kan stille dette rimelige ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-6

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 om, at § 7 udgår, vedtoges uden afstemning, hvorved § 7 betragtedes som forkastet.

§§ 8-18, ændringsforslag nr. 2, § 19, således ændret, og § 20

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om naturgasforsyning.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 216) findes i tidenden sp. 4860, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1893).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

K. J. Mortensen: Jeg finder, at vi i udvalget har fået udtømmende svar på de spørgsmål, vi har stillet med hensyn til forslag til lov om naturgasforsyning. Jeg er også yderst tilfreds med, at ministeren har stillet ændringsforslag nr. 1, idet jeg finder, det er vigtigt, at et folketingsudvalg på 17 medlemmer får mulighed for at følge udviklin-

gen i problemerne vedrørende naturgasforsyningen, idet dette er et nyt felt, hvor man måske kan blive udsat for, at der opstår problemer. Det skal ikke forstås som et mistillidsvotum til ministeren: at han ikke skulle kunne klare problemerne — må jeg sige det med det samme — men som en foranstaltning af hensyn til udviklingen, som ikke gerne skal løbe fra os; især da det kan komme til at dreje sig om spørgsmål af stor samfundsmæssig interesse, finder jeg det rigtigt, at vi snarest muligt får nedsat dette udvalg, så at vi kan følge de oplysninger, der kommer fra ministeren.

Jeg er også tilfreds med de svar, ministeren har givet som uddybning af udtalelserne i fremsættelsestalen vedrørende samarbejdet med A. P. Møller-selskaberne, som har koncession på indvinding af kulbrinter m. m.

Må jeg sige, at den i betænkningen anførte mindretalsudtalelse efter min mening ikke er helt korrekt, idet jeg ikke finder, man kan sige, at der er juridisk uenighed om rækkevidden af følgerne af denne lov med hensyn til A. P. Møller-selskabernes koncession efter det notat, som bl. a. er optrykt som underbilag 1 og 4 til bilag 1 og underbilag 1 til bilag 2. Jeg kan sige, at for socialdemokratiets vedkommende er vi fuldt ud tilfreds med det foreliggende materiale, og vi anbefaler, at lovforslaget vedtages.

Niels Ravn: Under den meget grundige udvalgsbehandling har vi i udvalget kun fået en enkelt henvendelse udefra. Den er kommet fra Kommunernes Landsforening, og den gik i al enkelthed ud på, at man ønskede at sikre sig i det tilfælde, hvor et kommende transmissionsselskab for naturgas ville komme til at tangere områder, hvor man endnu har det, man kalder bygaforsyning, at man da vil forhandle med de pågældende kommuner, således at de får mulighed for at blive tilkøbet et sådant kommende transmissionssystem, hvis interessen derfor er til stede. Jeg er meget tilfreds med den positive besvarelse, ministeren i den anledning har afgivet, hvori der gives udtryk for, at naturligvis vil man optage sådanne forhandlinger med disse interesserede kommuner for på bedst mulig vis at kunne få udnyttet denne energikilde også i de bestående anlæg, hvis det er praktisk ladsigterligt.